

Ziua avocatului 2014 - Gânduri despre profesie

Sărbătorim în acest an la 24 iunie „Ziua avocatului” .

S-au inițiat deja manifestări dedicate împlinirii a 150 de ani de la apariția *Legii din 6 decembrie 1864 pentru constituirea corpului de avocați*, act normativ care a consacrat pentru prima dată în România organizarea profesiei liberale de avocat în forma sa modernă pe care o cunoaștem și azi.

Se cinstește cum se cuvine și împlinirea a 10 ani de la înființarea Institutului Național pentru Pregătirea și Perfecționarea Avocaților (INPPA), instituție care are un rol esențial în dezvoltarea și perfecționarea profesiei de avocat în România.

Se pune în aplicare un nou *Proiect de comunicare* despre profesie, între profesioniști, între profesie și public.

Editarea *Revistei Avocatul*, într-un format nou, supus permanent actualizării, reluarea publicării *Buletinului informativ al Consiliului Uniunii Naționale a Barourilor din România (UNBR) și al Comisiei Permanente a UNBR*, finalizarea *Platformei online de comunicare publică a fiecărui avocat privind elementele esențiale ce particularizează condițiile prestării serviciilor sale profesionale*, comunicarea zilnică dintre *Departamentul de comunicare al UNBR și membrii Consiliului UNBR cu privire la evenimentele ce privesc reflectarea profesiei în spațiul public* au devenit realități ale noului Proiect. În general, există strădania de a nu se face compromis între gând și vorbă, între comunicarea publică și fapte!

Este un semn că profesia face eforturi de a se raporta la istoria sa, dar și la prezent, prin promovarea culturii profesiei, adevăratul scop al instituirii Zilei Avocatului.

Nu sunt adeptul clișeelelor mesajelor ocazionate de Zilele oricărei profesii juridice. În ce privește profesia de avocat, de regulă, raportarea la aceasta se face diferențiat în raport de experiența proprie a fiecăruia: cei care au ales-o pentru a efectua activități specifice pe baze legale îi prezintă defectele; cei care au ales-o, pentru că au crezut și cred în ea, îi prezintă calitățile. Și unii și alții le exacerbează! Este o realitate că sunt perioade istorice în care profesia nu a fost iubită!

Este de preferat rememorarea colectivă a colecției de tradiții, credințe, valori pe care Corpul profesional al avocaților le-a cultivat în timp. Astfel s-a traversat și s-a făurit istoria profesiei.

Evocarea tradiției în profesia de avocat nu poate fi refuzată sub argumentul „desuetului”. În profesia de avocat fiecare generație făurește istoria celei care urmează pentru că avocatura este o profesie care își conservă identitatea culturală în memoria colectivă, mai ales datorită forței tăcute a minții libere și creatoare a fiecărui avocat.

Avocatura dăinuiește totdeauna prin comunitatea de interese a membrilor săi.

Deși în numele caracterului liberal al profesiei s-a invocat adesea „libertinismul” (totul este permis!) cei de bună credință știu că avocatura a rezistat peste vremi pentru că avocații au înțeles întotdeauna că nu tot ceea ce este permis este și de folos. Avocatura a dăinuit deoarece s-a dovedit, finalmente, că este matură, iar liderii săi au înțeles că omul întreg, puternic, nu se lasă stăpânit de tot ceea ce îi este îngăduit, chiar dacă totul îi este permis.

Iată de ce investigația trecutului profesiei dovedește că a trebuit să se discearnă în fiecare clipă când a fost vorba despre construcția normativă a profesiei.

Orice instituție nouă, implantată artificial într-un alt mediu decât cel tradițional, nu va avea teren fertil pentru dezvoltare. Chiar dacă nevoia de adaptare, modernizare, compatibilizare a profesiei este reală, acestea nu se pot face cu ignorarea și sfidarea regulilor. Dacă instituțional s-ar admite că revolta faptelor împotriva dreptului trebuie neapărat acceptată în numele progresului, inevitabil impresia generală ar fi că se satisfac interese temporare sau de grup.

Este real că, în numele trecutului și cu argumentul tradiției, nu se poate acționa pe baza unor mituri și prejudecăți. Nu se poate acționa însă nici pe baza unei gândiri deziderative care distorsionează realitatea în funcție de propriile interese ale decidenților sau a intereselor de grup.

În ultimii 25 de ani profesia s-a aflat într-o permanentă presiune a timpului, iar viața a confirmat că opțiunea legislativă din 1995, bazată pe ceea ce s-a dovedit a fi durabil în tradițiile avocaturii naționale cu adaptarea corespunzătoare la evoluția modelului tradițional urmat de avocatura română (modelul avocaturii franceze), a fost corectă. Imboldul aderării României la Uniunea Europeană, nevoia de adaptare „din mers” la presiunea conexiunii profesiei cu profesiile din alte țări europene a determinat adesea ca faptele să se revolte împotriva reglementărilor, iar un ghem de interese economice, adesea oculte, să agreseze profesia de avocat, agresiune intensificată mai ales de preluarea de către alte profesii a activităților tradițional rezervate avocaților.

Adaptarea entităților profesionale prin preluarea modelelor de organizare și management specifice agenților economici în general a determinat și determină trecerea de la avocatura personalizată, în care relația dintre avocat și client garantează calitatea serviciului profesional prestat de „avocatul ales”, la avocatura standardizată, depersonalizată cu consecința înlocuirii concurenței profesionale bazată pe competență cu concurența dintre departamentele de marketing.

Nu se poate înlocui concurența profesională dintre avocații aflați - în viziunea legii în vigoare - în raporturi subiective, *intuitu personae* cu clienții, cu concurența dintre specialiștii în marketing și nici cu cea a bugetelor afectate promovării profesionale sau showurilor, specifică avocaturii depersonalizate.

Poticnelile reconstrucției instituționale clamează refuzul unor astfel de modele în profesie și mai ales satisfacerea presiunii inserției socio-profesionale a licențiaților în drept, într-o progresie numerică continuă.

Profesia și-a câștigat dreptul la demnitate și la prestigiul profesional și rezistă prin verticalitatea avocaților adevărați, tot mai greu de menținut în condițiile unei agresiuni permanente, a violenței care substituie concurența onestă și a atitudinii avocatului care, de regulă, solicită responsabilități concret asumate.

Viața impune cu necesitate concluzia că domeniul practicii profesiei de avocat reclamă modificări de amploare. Realizarea acestora se poate face doar dacă există dorința reală a avocaților de a reacționa și de a se adapta la noile condiții impuse de realitatea socio-economică a vremurilor.

Este de dorit evitarea expedientelor amatoriste și repunerea în drepturi a valențelor profesionalismului și a valorilor morale care au permis dăinuirea în timp a profesiei.

O viziune coerentă și realistă despre ceea ce avocații sunt cu adevărat capabili să construiască în ceea ce privește propria lor profesie presupune conștientizarea faptului că forțele schimbării impun un alt tip de profesionist. Este în pas cu vremea avocatul orientat spre acțiune, cu viziuni avangardiste, dar care va putea impune propria experiență ca model doar dacă este înțeles, de regulă la final.

Avocatul profesionist trebuie să inspire mințile și să nu accepte argumentul altcuiva decât cu prudența necesară verificării și înțelegerii rațiunii acestor argumente.

Trăim vremurile în care, de regulă, dascălii livrează doar informația. Avocatul adevărat este numai acela care o prelucrează și nu acceptă scheme prestabilite, dovedite în timp ca fiind depășite.

Improvizația superficială în exercitarea serviciului profesional nu își are locul la școala lucrului bine făcut, temelia avocaturii de viitor.

Modelul spre care tindem este avocatul cu o minte permanent liberă, critică și independentă.

Libertatea de atitudine bazată pe respingerea prejudecăților impuse de către cei care elaborează și aplică programe de formare și instruire, cultivarea dreptului de a respinge șabloanele, insuflarea capacității de gândire proprie și de acțiune după propriul său crez profesional, a postulatului potrivit căruia avocatul trebuie să aducă valoare adăugată modelelor, atunci când le are, iar când nu le are, trebuie să le creeze – au reprezentat pârgھیile reale prin care Institutul Național pentru Pregătirea și Perfecționarea Avocaților s-a impus și se impune ca fiind creuzetul viitorului avocaturii. Trebuie să știm ce vrem, unde dorim să ajungem și prin ce mijloace.

Este cert că avocatul cu adevărat liber este profesionist, nu „om de afaceri”, cu atât mai mult nu este „afacerist”! Succesul profesional și cel financiar sunt lucruri diferite. Marea diferență este aceea că primul dăinuie în timp și asigură și bunăstarea financiară, în vreme ce al doilea se clatină la primul hop.

Folosirea instrumentelor mercantile pentru a obține succes financiar degradează prestața robei, care devine o salopetă corporatistă. Ați văzut vreodată reclame comerciale pentru ceasuri de lux, care costă zeci de mii de euro, în revistele de pe tarabă? Nu, pentru că aceste firme cu o tradiție de muncă meticuloasă de mare rafinament nu-și permit să-și tabloidizeze istoria. Dacă ar face asta ar dispărea căzând în derizoriu. Aceste firme au rezistat pentru că au o viziune a viitorului legată de tradiție.

Avem nevoie de hărți ale viitorului. Avem nevoie să știm cum vrem să arate profesia noastră în viitor pentru că de aceasta depinde modul în care va fi valorizată în societate.

Dezvoltarea numerică a profesiei, cu orice preț, a erodat încrederea. Regenerarea acesteia este de durată și presupune solidaritatea noastră.

Profesia de avocat și evoluția ei nu pot constitui obiectul demersurilor prin care se preferă controlul minții majorității pentru a se propune modele de succes opuse unei minți libere, propunând avantaje imediate precum cucerirea unei poziții în ierarhie sau a pieței

serviciilor etc. Totul are un preț și trebuie să ne gândim la momentul în care îl vom plăti. Și acest moment este foarte aproape, având în vedere viteza fără precedent cu care se transformă economia și societatea, imprevizibilitatea și nesiguranța din ce în ce mai accentuate. Le putem depăși doar gândind liber, având curajul deciziei de a ne depărta de haită atunci când simțim că se îndreaptă spre pericol!

Păstrarea identității profesiei legal organizate în fața presiunilor statale și non-statale și respingerea influențelor care exclud prioritatea crezului profesional în activitatea avocatului este esențială. În vremurile în care trăim, întărirea crezului profesional este primordială.

Toate aceste gânduri le încredințez în special celor dedicați reconstrucției profesionale realizată prin INPPA, deziderat la care instituția nu a răspuns încă.

Viitorul profesiei nu este și nu poate fi „cognoscibil” în termeni obișnuiți. Există planuri individuale, dar nu există un proiect comun de dezvoltare a profesiei. De aceea sunt necesare analize, scenarii, prognoze privind evoluția pe termen lung a profesiei, prin aportul organizat adus de fiecare avocat interesat.

Un astfel de proiect nu poate fi realizat decât de și prin INPPA, sub autoritatea organelor profesiei, cu sprijinul economiștilor, sociologilor, psihologilor, specialiștilor în PR, dar mai ales cu consultarea și aportul tuturor profesiilor juridice care își desfășoară activitatea prin practica dreptului.

Un astfel de proiect este imperios necesar pentru că managementul profesiei înseamnă viziune de perspectivă. Nu suntem în situația să tăiem panglica în fața unui proiect care să reflecte reconstrucția legislativă a profesiei. Aceasta este încă o clădire „la roșu” pe care suntem invitați s-o continuăm, să-i dăm o prestanță, o imagine autentică prin creația muncii noastre. Însă, această clădire va rămâne un simplu container din prefabricate și termopane dacă nu încorporează valori ale culturii și ale tradiției profesiei de avocat, în același timp cu inovația.

Ambiția dezvoltării profesionale nu poate fi garantată decât pe termen lung, iar previziunea care modelează preîntâmpină.

Proiectul viitorului trebuie să se bazeze pe postulatul că *a sta bine ca avocați* este egal cu *a sta cu teamă* că răspundem pentru ceea ce facem atât în fața actualei generații, cât și în fața celei care urmează. Competiția minților nu poate fi înlocuită cu o cursă nebună după

profit. Nu e momentul să ascundem că, uneori, sub toga profețiilor privind profesia, se ascunde manipularea care face ca mintea avocatului să nu fie liberă.

Vremurile au făcut ca actualul Corp de avocați să aibă onoarea să participe la cea mai mare reformă legislativă de când există această profesie în România și prin exercițiul profesiei noastre să aducem schimbarea în bine. Avem o misiune crucială în istoria acestei profesii, aceea de a discerne, de a da prin sită această avalanșă legislativă, astfel încât să rămână numai ceea ce este cu adevărat valoros și spre binele tuturor generațiilor care sunt și care urmează. Avem misiunea de a aduce corecturi, ajustări acolo unde noile reglementări nu funcționează în practică. Trebuie să înțelegem din mers de ce nu funcționează în practică. Nu putem căuta în cărți, în doctrină și în jurisprudență, pentru că, pentru multe instituții și noțiuni, aceasta nu există încă. Noi suntem cei care trebuie să participăm la formarea ei printr-un efort de rațiune și responsabilitate.

De data aceasta, spre deosebire de reforma legislativă comunistă, fiecare avocat poate să se exprime liber, poate să-și spună opiniile, să aducă valoare muncii avocațiale. Nu în ultimul rând, să se valorizeze pe sine, ca persoană, prin profesionalism. Aceasta implică însă o responsabilitate uriașă deoarece actualmente, orice avocat are la îndemână o tribună de la care să propună modele. Internetul a dat undă verde tuturor, fără niciun filtru, și apare riscul tabloidizării profesiei. Am văzut că este o tendință generală a zilelor noastre, datorată modului anarhic și necontrolat în care se răspândește informația. Vreau să spun, prin aceasta, că libertatea cuvântului este o mare realizare pe care a trebuit să reînvățăm să o punem în practică. Însă presupune o responsabilitate și mai mare de a nu-i încălca limitele astfel încât să-i afecteze pe alții.

Avocații trebuie să se gândească și la binele națiunii pentru că, înainte de toate, ei sunt chemați să participe direct la înfăptuirea justiției și a statului de drept din această țară. Suntem chemați să conturăm, alături de magistrați și de celelalte profesii juridice fundamentele unei noi doctrine juridice, ale noii jurisprudențe născute în urma reformei dreptului din ultimii ani. Avem responsabilitatea viitorului, a modului în care va funcționa societatea în baza noii legislații.

Este esențial ca organele profesiei să nu acționeze servil și neprofesionist, în funcție de interese de grup. Nu se poate accepta ca structurile instituționale ale profesiei să nu funcționeze. Viitorul generației tinere nu poate fi sacrificat prin privarea profesiei de lideri autentici, de mentori care cultivă tradițiile avocaturii române, fără de care perenitatea culturii profesionale este afectată.

Fiecare din *Zilele Avocatului* în anii viitori ne obligă să răspundem nu numai la întrebarea „*Ce știi să faci?*” ci mai ales la întrebarea „*Cum faci?*” pentru ca împreună cu alți profesioniști să ajungi în situația să ai permanent mintea inspirată, fără să o încarci, dar să ai și o educație sănătoasă, bazată pe o cultură juridică fundamentală solidă, care-ți permite să fii imun la manipulare și intoxicare, pentru ca profesia să dăinuie prin avocați autentici care respectă brandul Corpului profesional al avocatului român.

Avocat dr. Gheorghe Florea

Președintele Uniunii Naționale a Barourilor din România